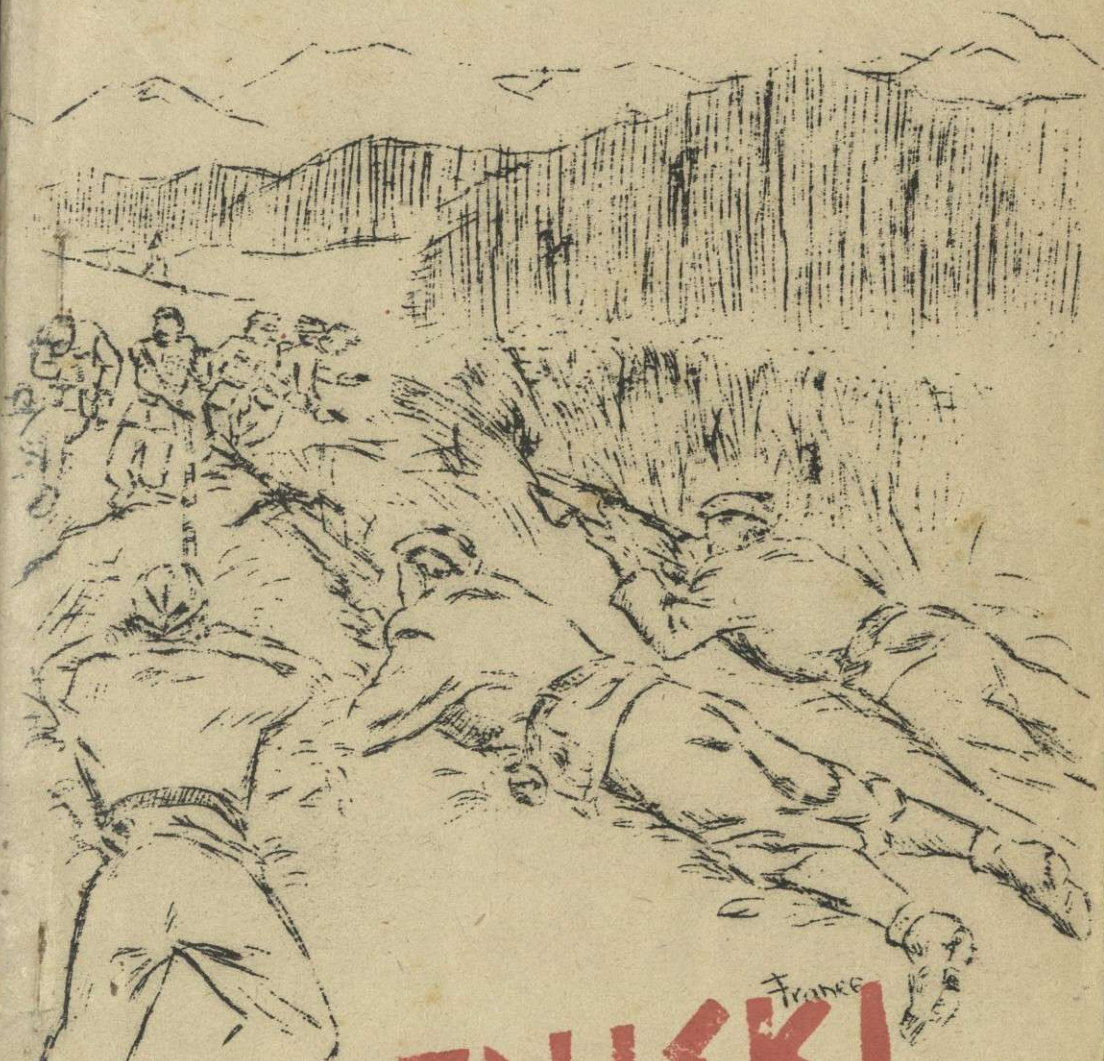

P 1095

FRANKE

GORENJSKI PARTIZAN

1917

RECEIVED

NOV 10 1917

GOVERNMENT

WAR DEPARTMENT

PARLIZAN
GOVERNMENT

GLASILO
GORENJSKEGA
ODREDA

GORENJSKI PARTIZAN

LETO : II. 15. VI. 1944 ŠT: 14.

IZHAJA VSAKIH

14 DNI

VSEBINA

Akcije naših edinic	Stran	3
O akcijah naših edinic /Boris Glebočnik, podporočnik/	"	9
Zrcalo naših dni	"	12
Novoimenovani podoficirji v NOV	"	14
Propagandno delo naših edinic /Črtomir/	"	14
Zborovanje gorenjske mladine /Črtomir/	"	19
Zmage našega crozja na Dolenjskem /Črtomir/	"	20
Vojaški in politični pregled/ Ljubo/	"	24
Moskva	"	30
Bili smo med narodom /Stane/	"	31
V boj / Lotrič J.- Jonkl /	"	34
Nad švabobrance /Drago/	"	34
Yohod v dolino /Ciril/	"	37
Po borbi /Drago/	"	38
Propustnice padajo/Ciril/	"	40
Nekaj ruščine /Marko/	"	41
Partizan se smeje	"	43

Akcije naših edinic

- 21.5. je 2.MSV miniral železniško progo med postajama Mojstrana-Goca Martuljek. Proga je bila porušena v dolžini 30 metrov, promet je bil prekinjen za 24 ur.
- 22.5. je patrola 2.MSV minirala železniško progo med Jesenicami in karavanškim predorom in je bila dvotirna proga porušena v dolžini 100 m. Promet je bil prekinjen za 24 ur.
- 23.5. je patrola 9 tovarišev iz 2.MSV minirala železniško progo med postajama Lesce - Žirovnica. Trašnice so bile porušene v dolžini 25 m. Promet je bil prekinjen za 8 ur.
- 24.5. ob 13. uri sta 2 tovariša iz 3.MSV izvršila sabotažno akcijo na postaji Javornik. Postaja se je popolnoma porušila, pri čemer so dobili težke poškodbe 3 Nemci. Istega dne v večernih urah je 100 mož nemška nemško-belogardistična patrola, ki je šla v sacri proti Osovniku, napadla patrolo I. bataljona. Oddelek I. bataljona v jakosti 40 tovarišev je hitro na vrhu Osovnika zavzel položaje in odprl ogenj na sovražnika, ki je takoj prišel s protistreljanjem. Po 20 minut trajajoči borbi se je sovražnik umakel. I. bataljon ni imel izgub. Izgube sovražnika se zaradi precejšnje razdalje niso dale ugotoviti.
- 26.5. ob 16. uri je nemška skupina okrog 110 mož napredovala iz Škofje Loke po dolini Krastnice navzgor, kjer so je opazila patrola I. bataljona. Patrola 30 tovarišev iz istega bataljona je zavzela položaje in odprla ogenj na sovražnika, nakar se je ta pani-

čno umaknil nazaj v Škofjo Loko. Istega dne je patrola 9 tovarišev iz III bataljona na cesti Ljubljana-Podbrezje iz zasede napadla nemški osebni avtomobil. Dva Nemca, katerih eden je bil vođa urada nemške delavne službe v Radovljici, sta bila ubita, avtomobil pa je bil močno poškodovan. Ker je v naslednjem trenutku privozil avtomobil z nemško policijo, so se morali naši borci umakniti, ne da bi bili zaplenili orožje. Istega dne sta 2 tovariša iz III. bataljona v Dupljah na postaji, ki je le nekaj metrov oddaljena od policijske stanice, uničila vse aparate in naprave.

27.5. v večernih urah je patrola I. bataljona v jakosti 15 tovarišev z dvema težkima mitraljezoma napadla 25-30 mož močno sovražno patrolo, ki se je pomikala s Koveškega vrha nad Visokim na cesto proti Poljanam. Sovražnik se je panično razbežal, ne da bi mislil na obrambo. Naši so streljali okoli 15 minut. Zaradi prevelike daljave (okrog 1200 m) sovražnikovih izgub ni bilo mogoče ugotoviti.

Istega dne je 8 tovarišev iz III. bataljona napravilo sabotažno akcijo na železniški progi med postajama Lesce-Zirovnica. S ključi so odvili vijake in premaknili tračnico pol metra v stran. Po preteku nekaj četrt ure je privozil vojaški transportni vlak, obložen z vojaškimi transportnimi avtomobili in se iztiril. Zaradi premoči sovražnika, ki je odprl močan ogenj na našo patrolo, so se morali naši umakniti. Promet je bil prekiniten za 9 ur.

Istega dne so 4 tovariši iz 2. MSV, ki jih je vodil vodnik tov. Pangerc Franc Klemen

T e k m u j m o za najuspešnejšo akcijo!

minirali kavarno "Bunker" v centru Bleda. Kavarna je bila last nekega Nemca in glavno shajališče gestapovcev in nemškutarjev. Kavarna je porušena. Akcija je povzročila pri Nemcih velik preplah.

- 28.5. je desetina III. bataljona z enim težkim mitraljezom napadla delavsko taborišče pri Sv. Ani pod Ljubeljem. Desetina je najprej z rafali uničila transformator, nato pa ob streljevala vojaške barake in vojaštvo, ki se je nahajalo izven barak. Ubitih je bilo 5 Nemcev, nekaj jih je bilo ranjenih. Z uničenjem transformatorja so ostale brez električne energije vse naprave in stroji, ki jih uporabljajo pri vrtnanju predora, kakor tudi baraka in uradi, ki so nameščeni pri Sv. Ani.

Istega dne je patrola 3. LSV minirala železniško progo med postajama Kočna - Dobrava. Proga je bila poškodovana v dolžini 6 metrov, uničene so bile 4 tračnice. Promet je bil prekinjen za 5 ur.

Istega dne je sovražna patrola, sestojeca iz Nemcev in belogardistov v jakosti 120 mož nameravala napasti štab Gor. Odreda v Kokri. Štab je bil tik pred prihodom Nemcev o tem obveščen, se pomaknil nekoliko više na položaje, kjer se je zasigural arhiv. Nato sta štab in štabna patrola napadla sovražnika, ki je ravno požigal stavbe ter ga pognala v dolino. 2 stavbi sta zgoreli, dočim je bilo tretjo še mogoče pogasiti. Sovražnik je imel dva ranjena, naših izgub ni bilo.

- 29.5. je 1. LSV miniral šole in požgal župnišče v Zabnici pri Škofji Loki. V obe stavbi so se nameravali vseliti belogardisti. Obenem so naši borci zaplenili pri nemškem u-

čitelju 1 puške in 1 radio aparat.

30.5. je patrola I. MSV nameravala minirati transformator v Stražišču. Pri tem je naletela na sovražno patrolo. V kratki borbi je bil ubit 1 nemški vojak, nakar se je naša patrola umaknila, ne da bi bila izvrsila nameravano sabotažno akcijo.

Istega dne ob 15 uri 30 minut je patrola 13 tovarišev iz 1. in 2. čete I. bataljona nad Koljansko cesto med Gaberkom in Severtom s težkim mitraljezom, 1 zbrojevko in puškami iz razdalje okrog 200 m napadla nemško patrolo 7 mož, ki je šla iz Gaberka proti Škofji Loki. Nemci so dali samo 4 strele, nakar so tanje zbežali, 4 so bili pa ali ubiti ali težko ranjeni. Nato se je oglasilo streljanje iz zvonika v Brodeh, ki pa ga je patrola I. bataljona s težkim mitraljezom z višine nad vasjo prisilila k molku.

31.5. v noči na 1.6. so 4 tovariši iz III. bataljona odvili vijake in premaknili tračnice na železniški progi med postajama Javornik - Žirovnica, 200 m stran od postaje Javornik. Trije zaščitni vagoni, ki so bili priklopljeni na lokomotivo tovornega vlaka, so se iztirili, tresčili ob skarpo in zatrpali progo. Promet je bil prekinjen za 20 ur.

1.6. je patrola II. bataljona, ki je imela nalogo opazovanja v smeri Dobec-Trzin-Mengeš naletela pri gradu Hatacn na sovražnika, ki se je nahajal v bunkerju. Patrola se je zaradi sovražnikovega ognja morala umakniti. Istovrstno sta skočila iz bunkerja 2 Nemci. Taš mitraljezoc, ki je bil še na položaju, je enega ubil.

Istega dne je desetina III. bataljona na cesti med Lodbrezjami in Ljubnem napadla motor s prikolico, na katerem so se peljali 3 gestapovci. Ker je bil vozač le daze

ranjen, je motor odpeljal naprej. Ostala dva, ki sta bila gestapovska oficirja, pa sta bila težko ranjena in sta drugi dan ranam podlegla.

Istega dne je II. bataljon izvršal sabotažno akcijo na električno centralo v Črnučah. Obstreljeval je transformatorje z lahkim minometom, protitankovsko puško, 2 tezkima mitraljezoma in lahкими mitraljezi. Rezultat akcije še ni znan. Kovražnik na glavni postojanki ni odgovarjal, pač pa je streljal na zasedo, ki je držala v šahu orožniško postajo v Črnučah. Povzročil pa ni našim nobene škode.

- 2.6. ob 22 uri je patrola 2. transportne karavle zažgala most preko Save Bohinjke med vasema Lomen in Soteska. Leseni most je popolnoma pogorel.

Istega dne je 10 tovarišev iz 3. MSV miniralo zidani most preko železniške proge na cesti Jesenice-Poljane-Bled. Most se ni popolnoma porušil, je pa močno razrahljan in poškodovan, tako da je promet preko nje začasno ustavljen.

Istega dne je ista patrola na isti cesti med porušenim mostom in Poljanami posekala na cesti 20 debel.

- 4.6. je v prostoru za garderobo na železn. postaji Kranj eksplodirala mina, ki jo je poslal na to mesto 1. MSV. Prostor za garderobo se je porušil. Ubitih je bilo nekaj uslužbencev.

- 5.6. je patrola 2. MSV minirala železniško progo med postajama Lesce-Zirovnica. Zaradi razdejanja je bil promet prekinjan za 20 ur.

- 6.6. ob 10 uri je patrola III. bataljona na cesti Kovor-Križe iz zasede napadla nemško orožniško patrolo 5 mož. V boju, ki je trajal 2 minuti in v katerem so naši potrosili 120 nabojev, je padlo vseh 5 Nemcev.

Naša patrولا je zuplenila 1 napadalno pištolo, 1 brzostrejko, 2 puški, 3 pištole 300 komadov municije in nekaj pošte.

Istega dne je oddelek II.in IV. bataljona na povratku s kazenske prehranjevalne akcije naletel na sovrazno zasedo v vasi Zallog. Naši so na sovražnikov ogenj odgovorili in se potem umaknili proti taborišču. Takoj nato je krenila patrولا nazaj in pognala sovražnika v beg.

7.6. sta bila II.in IV.bataljon obveščena, da se v Zalogu, v bližini Brnikov, nahaja okrog 40 sovražnikov. Patrولا II.in IV.bataljona je krenila proti Zalogu, naletela na sovražnika, ki se je nahajal v gozdu, ter se udarila z njim. Po kratki borbi se je sovražnik umaknil s položaja.

Pri operacijah, ki jih je izvedla III.SNOUB na področju Pokljuke so sodelovali tovariši iz 3.MSV, ki so se udeležili vseh akcij. Zaradi svoje discipliniranosti, požrtvovalnosti in borbenosti so prejeli od štaba III.SNOUB pohvalo in zahvalo ter kot nagrado 1 brečo, 1 puško in 1 pištolo.

8.6. je patrولا III.bataljona odvila vijake in premaknila tračnice med postajama Lesce-Zirovnica. Pri delu je naše borce prešetila močna nemška patrولا, ki je nanje odprla ogenj. Naša patrولا se je brez izgub umaknila. Sovražnik je pokvarjeno progo popravil šele drugi dan ter je bil promet ukinjen za 8 ur.

9.6. je patrولا III.bataljona minirala župnišče v vasi Breznica, v katerega so se nameravali vseliti belogardisti. Zrušile so se stene in strop ter je stavba neuporabna za nastanitev.

10.6. je patrولا 10 tovarišev iz III. bataljona

T e k m u j m o v pobijanju sovražnikov !

na cesti Javornik-Potoki napadla vojaški osebni avtomobil ter težko ranila ali ubila 4 nemške oficirje. Ker je bila municijska mitraljeza, ki je imel nalogo onesposobiti motor in zadeti šoferja, sabotirana je bil šofer le lažje ranjen in je avtomobil odpeljal do prve vasi.

Smrt fašizmu - svobodo narodu !

O akcijah naših edinic

Če pretresemo akcije, ki so jih izvedle naše edinice v preteklih 14 dneh, vidimo na prvi pogled, da so bile vse akcije manjšega značaja. Razen borbe pri Brnikih, ki so jo vodili deli II. in IV. bataljona, so sodelovale v posameznih bojih le manjše skupine, ki so uporabljale čisto partizansko taktiko. Tudi spopada pri Brnikih ne moremo smatrati za večjo akcijo, ker posamezne edinice niso operirale po enotnem načrtu in zaradi naglice, s katera se je borba razvijala ter zaradi nepopolnih podatkov o sovražniku niso mogle uveljaviti vse svoje razpoložljive sile. Za najuspešnejšo akcijo lahko smatramo napad enega voda III. bataljona na sovražno patrolo pri Kovorju, ki je bila izvedena dosledno in dokončno s tem, da je bil sovražnik potolčen in je bilo zaplenjeno orožje. Čeprav je tudi ta akcija manjšega značaja, je vendar tipičen primer uspešne partizanske taktike, ki jo naše edinice lahko vedno uporabljajo na vseh sektorjih tudi v največji bližini sovražnikovih postojank. Sedanja letna časa je radi zelenja in primerne temperature zelo ugoden za izvajanje zased. S takimi zasedami napravimo sovražniku nesiguren, ves teren, predvsem na komunikacijah in tudi v manj-

ših naseljenih krajih. Zbijamo njegovo moralo in mu onemogočamo kontrolo na ozemlju izven večjih centrov. Zato priporočamo našim edinicam, da tudi v bodoče vrše take napade na sovražnikove patrole in njegov promet, katerih glavni cilj naj bo zaplenitev orožja. Naše zasede, ki so postavljene na prehodih in ob komunikacijah so obenem najboljša obveščevalna in ogledniška služba, ki kontrolira vse eventualne pokrete sovražnika na zemljišču.

Današnji vojaški in politični položaj pa nujno zahteva, da poleg manjših partizanskih napadov vršimo večje akcije, a zlasti bataljoni, da v ugodnih trenutkih aktivirajo v posameznih borbah celokupno silo svoje edinice, da sprejmejo odprto borbo s sovražnikom in napadajo okupatorjeve in belogardistične postojanke. Pri razmeroma slabih silah, ki jih ima okupator razporejene na Gorenjskem in s sredstvi, s katerimi danes razpolagamo, imamo vse izglede, da take napade uspešno izvajamo. Zaradi nizkega številčnega stanja sovražnikovih centrov in postojank je ta prisiljen, da vrši stalne pokrete in koncentrira svoje moštvo tam, kjer intenzivneje napadajo naše edinice. Sovražnikovo moštvo je preobremenjeno, izčrpano in njegovo moralno stanje je na nizki stopnji. Z večjimi načrtnimi akcijami bodo naši bataljoni onemogočili njegove koncentracije na določenih predelih. Nujna posledica bo, da zaradi pomanjkanja žive sile ne bo mogel podvzemati nobenih ofenzivnih akcij proti našim edinicam in bo potisnjen v popolno defenzivo, v obrambo svojih postojank. Z likvidacijo manjših postojank pa bomo dosegli, da bo prisiljen evakuirati svoje bolj izpostavljene postojanke in bo s tem popolnoma izgubil kontrolo nad gočevimi sektorji, v kolikor jo sploh še ima.

Za izvedbo večjih akcij je potrebno predhod-

T E K M U J M O V BOJU ZA ZMAGO!

no izdelati načrt, v katerem naj bodo predvidene vse možnosti in v katerem so podeljene naloge posameznih edinic in crožij, ki bodo v akciji udeležene, kakor tudi naloge posameznih komand in komandnega kadra. Pred izvedbo akcije je treba zbrati točne podatke o sovražniku, ker šele na podlagi teh je mogoče določiti razpored lastnih sil in izdati povelje za izvedbo akcije. Če bodo vse naše edince dosledno vezale sovražnikove sile na svojem sektorju, nu bo onemogočeno koncentrirati večje sile in vršiti obkoljevalne poizkuse.

Naši borci in komandni kader imajo velike izkušnje v izvajanju hitrih napadov, zased in diverzanskih akcij. Primanjkuje pa jim še strokovne znanje za vodenje načrtnih in kombiniranih akcij. Radi tega se moramo usposobiti tudi v tej taktiki, ki nam jo narekuje danes situacija, ter napeti vse sile, da bomo korakali vzporedno z časom.

Boris Globočnik, podporočnik

*Tepmujemo za čim večjo
izpopolnitavo!*

ZRCALO NAŠIH DNI

Trzič, 1.6.1944. Hijani belogardisti so danes na poti skozi Trzič ubili na cesti mirnega civilista, slovenskega delavca. Tržiški župan je zaradi tega vložil protest, v katerem je zahteval, da se oboroženim belogardistom prepove vstop v Trzič.

Cerklje, 10.6.44. Tu so belogardisti hoteli nasilno mobilizirati 20 letnega fant. Branil se jim je na vse pretege, češ da ima doma na kmetiji polno roke dela. Vse skupaj mu ne bi nič pomagalo, da ni prišel slučajno mimo nemški oficir in vprašal, zakaj se prerekajo. Ko je uvidel položaj, je ukazal belogardistom, naj ga takoj pustijo, in jih nahrulil, če morda še ne vedo, da jim je prepovedano nasilno mobilizirati in da smejo sprajenati samo ljudi, ki se jim prostovoljno javijo.

Iz pisma, ki so jih pisali nemški orožniki iz orožniške postojanke v Kovorju pri Trziču:

Bruno Kahn piše Hans-u Steinfurth-u, Stargard Pommern: "Kovor, 4.6.44.... Toda tu mrgoli polno partizanov, noč in dan smo stalno ogroženi, v kratkem času smo že vse mogoče prestali..... ponoči imamo malo spanja in podnevi ne veliko več. Binkoštni kolač od doma do danes še ni prispel, upam, da se bo dal še gristi, če se ni v vlaču še enkrat zubljal; kajti pogosto slišimo v noč detonacije..."

Laks Panias piše Antonu Woschniku, Friedenshutte, Oberschlesien: "Kovor, 4.6.44.... Med tem si pač že slišal, da sem moral Francijo hitro

zapustiti in da sem svojo novo domovino dobil bivši Jugoslaviji. Okolica je tu lepa.. Zivi neki vasi, obdani z gorami, kakor v ječi. Tu večlja uganjati očesno in ušesno diagnozo, da vidiš in slišiš bandite...V Franciji je bilo vendar bolje, toda mogoče bo vojne hitreje konec. Upajmo!"

Franz Weiskopf piše svojemu bratu Johannu v Mittenwald, Lager Lüttensee: "Kovor, 4.6.44..... Mi moraš že oprostiti, Hans, če enostavno ne prideš do pisanja, kajti vsak dan se tu kaj zgodi in vrag naj ga vzame, v kakšen sod smodnika sem prišel. Toda upam in zaupam v svojo srečo, tudi tu bo prišel nekoč konec. In kakor zdaj kaže, se utegne v kratkem kaj spremeniti..."

Isti Franz Weiskopf piše svoji sestri Mariji Schopper, Lofer pri Salzburgu in njenim otrokom "Kovor, 4.6.44.....mi moraš že oprostiti, Marid če enostavno ne prideš do pisanja. Toda zdi se mi, da si že lahko mislite, v kakšnih razmerah živimo. Upam, da bom imel v bodočnosti tudi srečo, prišel bo tudi tu konec. In kakor kaže situacija, se bo v kratkem nekaj spremenilo..... Z zdravjem sem še dosti zadovoljen, kar je glavno, vse drugo je zaguljeno, kakor si le norete misliti. Večidel smo v gorah..."

Hussler piše svoji ženi Rosi Hussler, Graz, Štajerska: "Kovor, 4.6.44...In kakor zdaj gre pri nas, se sploh nič ne da v naprej reči, kdo ve, kako bo še tu do julija, kaj dobrega tu nimamo pričakovati..."

DOD VODSTVOM MARŠALA
TITA
OD ZMAGE DO ZMAGE!

NOVIM IMENOVANI PODOFICIRJI V NOV

Z ukazom Glavnega štaba NOV in IOS št. 10 od 26. aprila 1944. so imenovani:

V Č I N V O D N I K A

Čarman Anton, vodnik v 3.MSV G.O.

Košeniina Jože, nam.komandirja 1.čete III.bat.GO

V Č I N M L A J Š E G A V O D N I K A

Hafner Anton, bivši desetar v 1. minerski četi GO, sedaj na službi v štabu IX. Korpusa NOV in IOJ.

Linke Dušan, desetar v 1. četi 1.bataljona GO.

Novim podoficirjam čestitamo k imenovanju.

*Propagandno delo
naših edinic*

Žepni časopisi.

Od 1.čete III. btl. smo prejeli 4-5 številko zepnega časopisa "V naročju planin".

"Doživljaj in trpljenje v Begunjah" in "Doživljaj v hajki" prepričevalno in nazorno slikata hijensko slo nemške gestapovske in izdajalske belogardistične drhali, ki se spozablja nad breznočnimi žrtvami. "Akcijska" je skromna, a prijetno pisana reportaža. "Sabotažna akcija" je suhoparna, pusta; ne posreduje nam doživetja borcasabiterja, ki se pred njegovimi očmi izvrši po njem povzročena katastrofa. Boljša in zanimivej

sa je "Čuana sabotážna akcija". "V švabski vojski", "Moja pot v partizane" in "V partizanih" ne povedo nič posebnega. V "Prvem srečanju" nam lovec z respektom pripoveduje, kako je prvič videl partizana, "Miting" nam o tem kar nas pri mitingu zanima, bore malo pove. Od obeh Hribarjevih pesni, ki jih prinaša številka, se pesem "Partizani" še nekako bere, "Li bomo zmagali" pa je v izrazu tako nekretna, da je popolnoma neuzitna.

Časopis "V naročju planin" hoče biti aktualen in tudi je posvoji slovi. Saj je poln reportaz in akcij čete, ki časopis izdaja. Spisi sicer pripovedniško niso dovolj močni, zlasti pisci reportaž potrebujejo še vaje. Propagandist naj jim ob primeru dobrih reportaž pojasni, kako se reportaže pišejo.

Priznati pa moramo, da je ta številka četnega žepnega časopisa boljša od vseh številke bataljonskega glasila, ki smo jih od III. bataljona doslej prejeli.

Od 2. transportne karule, v kateri požrtvovalni tovaris Ciril vrši posle politkomisarja in propagandista hkrati smo prejeli 12. in 13. številko "Glasu Jelovice".

Oglejmo si najprej 12. številko!

"Zarja svobode" je v akrostihu tovarišu TITU, osvoboditelju posvečena pesem. Posamežni verzi niso med sabo logično dovolj tesno povezani, niso zlitni, ampak nasekani stoje po večini vsak zase. Kolikor nas vse to ne moti, moramo tovarišu Zvonetu priznati spretnost za oblikovanje. "Tovarišu Janezu bo pa pel" - ta zgodba ni niti duhovita, niti zanimiva. "K sreča v patroli" je zanimivo popisan doživljaj. Zgodba o "Tovarišu Alešu in svinjski čeljusti" je duhovito pisana, vendar nima pravega smisla, ki bi ji dal propagandno vrednost. "Pametni osel" je dober dovtip

T E K M U J M O ZA NAJBOLJŠI ČASOPIS!

na račun nemške vojske. Od člankov "Prihod v partizane", "Pot v partizane" in "Mobilizacija" nam nobeden kaj posebnega ne pove. V sestavku "Zgredeni cilj" se tovariš Ciril ob primeru ene družine pogloblja v Judežev greh, ki so ga beli iz pohlepa po premoženju napravili nad lastnim narodom. Spis ni dovolj konkreten, da bi učinkoval kot črtica, in premalo splošen, da bi imel značaj načelnega članka.

Ob 13. številki "Glasu Jelovice" moramo predvsem pohvaliti težnjo komandirja in politkomisarja, ki v svojih aktualnih člankih, "Kaša borba in disciplina", "Prihod v dolino" in "Propagandnice padajo!" utrjujeta svoje tovariše v borbenosti in zavednosti. Kaj le krepko nadaljujeta. Ostala vsebina - skoro vsi članki od kraja - je precej enolična: kako sem zbežal iz nemške vojske, kako sem prišel k partizanom.

O življenju in delu edinice same ne zvedo veliko. V to sfero posegajo samo prispevki šaljivega značaja, ki pa nimajo pravega jodra. List ne zanimivejši, če se bo tesneje približal dejavnosti edinice.

Propagandist 11. G linije nam je poslal 1. št. "Gorenjskega kurirja", ki predstavlja skupen trud vseh treh kurirskih linij. Glasilo kurirjev doživlja posebno usodo. Kakor je bila 1. št. "Kurirja izpod stola" obenem tudi zadnja, tako bo bržčas tudi "Gorenjski kurir" obstal pri tej številki. (Kaše kurirske linije smo prepustili štabu 11. relednega sektorja). Zvezek vsebuje sestavke s tipičnimi kurirskimi dogodivščinami. Prispevki so zanimivi in jezikovno skrbno pisani.

Obveščevalci z Jelovice so nam poslali 1. št. svojega glasila "Oglašamo se".

Značaj njihove službe nudi obveščevalcem v pogled v razmere na terenu. V skladu s tem bo tudi naloga njihovega časopisa osvetljevanje političnega položaja terena, razkrinkavanje lažnjive propagande ter zahrbtnih spletk okupator-

ja in bele garde, ugotavljanje žrtev sovražnega terorja in ujemanje odmeva naših akcij. Obveščevalci so v svojem listu res tipali v to smer, sicer bolj podzavestno, zaradi svoje notranje usmerjenosti, ne toliko po zavestnem načrtu. Sestavka "Delavska družina" in "Na surt obsojeni" razgaljata teror podivjanega okupatorja ter neznčajne in hinavske švabobranske drhali. Sestavek "Tovariši" kaže na zlaganost nemške propagande. Ostali spisi so manj pomembni. Skoro polovico zvezka zavzemajo šale na račun Nemcev in napak tovarišev. Ta del je treba skrčiti, šale bolj kritično izbirati.

Kar so obveščevalci spontano načeli, naj zavestno izvedejo. Njihovo glasilo naj bo njihov organ, ki naj izpolnjuje iste naloge, kot jim ima obveščevalna služba. Če boste dovolj resni, dosledni in temeljiti, boste nudili naši propagandi neprecenljivo snov. Morate pa iz slučajnosti preiti v konkretnost, da bodo vaši članki dokumentarni. Seveda se mora krog sodelavcev razširiti čez ves teren, na katerem operirajo naše edinice, torej preko vse mreže obveščevalne službe G.C., tako bodo zvezki "Oglašamo se!" oči in ušesa naše propagande. Vendar poudarjamo še enkrat: za to je treba resnosti, doslednosti in temeljitosti.

Mitingi

Mitingi, ki so jih v zadnjem času priredili naši bataljoni, so bili po ogromni udeležbi prebivalstva in po izrednem navdušenju, s katerim je ljudstvo sprejemalo partizansko besedo, prave manifestacije narodove vere in ljubezni do naše vojske in našega Narodno osvobodilnega gibanja.

Nekateri mitingi so bili tako široko zasnovani, da so hkrati zadostili političnim zahtevam, kulturnim potrebam in želji po razvedrilu.

T e k m u j m o za najboljše vojne dopise!

Primer vzornega mitinga je bila prireditev I bataljona pri sv. Lenartu dne 26. maja, pri kateri je sodeloval tudi IV. bataljon.

Miting je bil dobro organiziran, imel je jasen načrt. Dopoldne politični del pred cerkvijo zvečer kulturni in zabavni del v dvorani prosvetnega doma. Točke sporeda so bile izbrane s smotrnostjo in smislom za skladnost. Zato je žel miting popoln uspeh.

Posebno agilnost je pokazal II. bataljon, ki je zadnji čas v teku 14 dni priredil tri mitinge za civilno prebivalstvo: na skaručni, v Zg. Gameljnah in v Trbojan. Vsi ti mitingi so imeli premišljeno zgrajen načrt in široko zasnovo, ki je družila koristno s prijetnim.

Poleg tega sta se priredila v II. bataljonu tudi dva mitinga za vojsko samo. Eden je bil posvečen spominu žrtev naše borbe, drugi spominu Ivana Cankarja. Tudi na teh prireditvah so se vrstile točke v lepi skladnosti, ki je ustvarjala nanenu večera primerno vzdušje.

Tudi III. bataljon je v kratkem razdobju priredil dva mitinga. V političnem delu sta bila pravilno zasnovana, v umetniškem programu pa skromnejša, premalo smiselna. Ne vem, kako se je prikrađala "Bleda luna" v program obeh mitingov. Naj vendar izgine to strašilo. Mislite na ustanovitev dramskega odseka, ki se v I. in II. bataljonu uspešno uveljavlja na vseh mitingih.

Mitingi, o katerih smo govorili, so našli pri ljudstvu glokok odziv. Kulturni razvoj je v naših edinicah ustvaril možnosti za široko propagandno udejstvovanje. Govorniki dobivajo rutino pevski zbori se izpopolnujejo. Poleg partizanske se goji narodna pesen. Pri izbiri narodnih pesmi moramo biti previdni, kajti ni vse zlato, kar se sveti. Narodu smo dali partizanske pesmi, ki jih je narod že sprejel za svoje. Od starih narodnih ozivljajmo, ohranjajmo in gojimo le ta-

T E K I U J N O ZA NAJBOLJŠI MITING !

ke, ki odgovarjajo luhu nove slovenske družbe. Sentimentalnih popevk ne pogrevajmo.

Dramatski odseki pri naših edinicah so se vneto poprijeli uprizarjanja partizanskih iger, ki jih imamo že lepo zalogo. Igre imajo zaradi učinkovitosti in prepričevalnosti posebno propagandno vrednost, zlasti še, ker je ljudstvo za to obliko nazornega prepričevanja posebno dovzetno. Ker pa je za uspeh iger nad vse važna inscenacija, naj edinice v zvezi s terenskimi delavci pravočasno izvrše vse potrebne priprave. Tudi na primerno razsvetljavo je treba misliti. Tehnični strani je treba posvetiti vso pozornost, sicer naš trud ne bo rodil odgovarjajočega uspeha.

Ertemir

ZBOROVANJE GORENJSKE MLADINE

V mesecu maju se je vršilo prvo zborovanje gorenjske mladine. V času, ko teror okupatorja in donače izdajalske reakcije divja z nezmanjšano silo, so se sestali zastopniki mladine iz vseh krajev Gorenjske, da manifestirajo strnjenost gorenjske mladine v borbi za svobodno združeno Slovenijo v okviru demokratične, federativne Jugoslavije. Skozi usta svojih delegatov je spregovorila vsa gorenjska mladina. Izrazila je svojo nezlomljivo voljo, da se z vseno mladino silami odločno bori vse dotlej, da bo uničen in iz naše zemlje pregnan zadnji sovražnik. Izrazila je svojo ljubezen do domovine, sovraštvo do okupatorja in izdajalcev. Pregledala je napore in uspehe svoje triletno borbe za našo narodno osvoboditev in lepšo bodočnost slovenske mladine. Izvclila je Pokrajinski odbor ZSM, s čimer si je ustvarila osnovo za aktivno soudeležbo pri graditvi svojega bodočega doma.

Gorenjska mladina, ki si v najtežjih okoliščinah sama kuje svojo usodo, je sredi temnih senc, groze in nasilja sama sebe potrdila v veri v zmago, v svobodo in si dala pobud za še poztvovalnejšo borbo.

Ortomir

Zmaga našega orožja na Dolenjskem

Borci VII.Korpusa so letos v maju zapisali na svoj prapor sijajne zmage.

Nemci in njihovi hlapci švabobranci so se koncem aprila prikraali v naše osvobojeno ozemlje in zavzeli Žuzenberk, Trebnje, Dobravo, Dobrnič, Št.Vid in Mirno peč.

Edinice VII.Korpusa so v noči na 1.maj pregnale sovražnika iz Dobrave in Dobrnica ter 1. maja presle v napad na Žuzenberk. V srditih, ogorčenih borbah v mestu in okrog njega so partizani zlomili trdovraten odpor sovražnika. Vse sovražne kolone, ki so z raznih strani prodirale Nemcem in švabobrancem na pomoč, so naši hrabri borci razbili in razpršili. Edino tankovski koloni, ki je prodirala iz Dobrnica, je uspelo, da je rešila ostanke žuzenberške posadke. Po šestih dneh borb je bil Žuzenberk z okolico spet očiščen sovražnika, svoboden.

Tako se je zaključila borba, katere se je na strani nasprotnika udeležilo 4.000 vojakov s 30 tanki. Nemci in švabobranci so imeli 26 krat večje izgube kot naši borci. Imeli so okoli 300 urtvih, uničenih je bilo 13 tankov, zaplenjenega mnogo orožja in vojnega materiala.

Po tem velikem uspehu so se edinice VII.Korpusa obrnile proti Trebnjemu, v katerem se je

utrnilo okrog 400 Nemcev in švabobrancev. V vzorno organiziranem napadu so pehotne edinice ob sodelovanju artilerije po jurisih in protijurisih z naskokom zavzele utrjeno mesto. Borbe za mesto so trajale 3 dni. Spet je bilo mrtvih nad 100 sovražnikov; partizani so zaplenili ogromno množino orožja, municije in opreme, izgubili pa samo 2 tovariša.

Še dalje je naša hrabra vojska gonila sovražnika. Še enkrat ga je pobila pri Hirni peči, ki jo je tudi zavzela.

Pod vtisom velikih uspehov našega orožja je polkovnik Patrahaljčev, šef sovjetske vojaške misije, na I. novinarskem kongresu s priznanjem izjavil: "Vaši borci in komandanti so v bojih za Žuzenberk pokazali vrline in hrabrost, ki bi jim je zavidala vsaka druga vojska...."

Pomembnost zmag VII. Korpusa na Dolenskem sega tako daleč, da se moramo ponuditi ob njih. Neposreden uspeh-osvoboditev gotovega teritorija je malenkosten proti dejstvu, ki se je ob teh zmagah jasno manifestiralo: orožje, ki ga posedujemo, je v rokah ljudi z borbeno zavestjo naših vojakov nadmočno tudi motorizirani vojaški sili današnje Nemčije.

Edinice VII. Korpusa so pri Žuzenberku 6 dni vodile odkrito, sistematično borbo pod pogoji modernega vojskovanja. To niso bili partizanski izpadi, ki bi s presenečenjem ustvarjali paniko, in na nitro roko izsiljevali slučajne odločitve. Te zmage so bile dneve trajajoč, dosleden, zilav preizkus moči našega orožja, v katerem je naša slovenska Narodno osvobodilna vojska prekosila nemško vojaško silo.

Presenetljivo nasprotje med razmerjem številčne in tehnične moči ter med razmerjem izgub obeh vojskujočih se teles izziva vprašanje, kateri in kakšni pogoji so omogočili naše tako sijajne zmage.

Pojemajoči nemški vojaški organizem je izpostavljen pritisku vseh naših zaveznikov na bo-

jiščih. Svojih sil ne more koncentrirati na naš slovenski sektor svetovnega bojišča v taki meri, ki bi rušila načrtno razporeditev sil v cellem. Zato nas Nemci kljub danemu medsebojnemu številčnemu razmerju ne morejo pregaziti.

Pri vsem tem odstotek nemških sil, ki odpadejo na naše področje, ni tako majhen. V številu in materialu nas nemško vojaštvo tudi relativno na našem sektorju brezprimerno nadkriljuje.

Vendar so naše zmage na Dolenjskem dokazale, da je naša vojska v borbi nenadkriljiva.

Z zgolj vojaškega vidika si odpornost in udarnost naše vojske moremo razlagati iz zgodovine njenega nastanka in razvoja. Med bliskom in gromom se je rodila na bojnem polju, se sredi ognja izvežbala in si iz njega vzela taktiko in sistem. V trdotah borb od prvega dne prekaljena je žilava, odporna in spretna.

Nač vse vžaven pa je moralni moment. Borbenost junaštvo in požrtvovalnost naših vojakov raste iz ljubezni do doma, do svobode. Naš borec se zaveda, da nam gre v tej pravdi za vse, za srečo in bodočnost. Danes gradimo novo domovino, v kateri bomo prvič v zgodovini svoj gospod. Našim ciljem do kraja predani borec se bori požrtvovalno, z zanosom ne misli nase in se ne boji - če treba - žrtvovati življenje za našo skupno stvar.

Nemški in podložni vojaki so oborožene lutke hlapci tujega ukaza. Ves njihov problem, vsa njihova skrb je, kako bi iz brezizgledne borbe odnesli celo glavo, kot dokazujejo njihova pisma, ki nam po naključju pridejo v roke. Klavrne postave izdajalskih švabobrancev, ki so na Hitlerja in njegov poloukljeni križ prisegli, da se bodo za Judezeve srebrnike borili proti interesom dežele, ki jih je rodila, so v svoji gnusobi, zločinski pokvarjenosti in odpačniški zagrenjenosti brez morale, ki dviga borca v težkih trenutkih. Samo sovraštvo do izdane domovine jih giblje. Ker čutijo na vsak korak, kako jih njihovo-

vi gospodarji sami zaničujejo, so brez požrtvovalnosti. Zato so slabi vojaki, pač pa dobri izdajalci, ker poznajo ljudi in teren.

Škodljivo bi bilo, če bi zaradi moralne manjvrednosti našega sovražnika postali brezskrbni in lahkorniselni. Računati nam je treba, da bodo tisti, ki so odgovorni za vse zločine, ki so jih v teku vojne v okupiranih deželah izvršili fašistični osvajalci in njihovi pomagači, zaradi njih dobro poznanih sklepov Moskvske zavezniške konference o kaznovanju zločinov, ostali do konca zakrknjeni. Z naperjenimi revolverji bodo svoje lutke do kraja gonili v boj proti nam. Težke borbe nas še čakajo. Če so si edinice VII. Korpuse na Dolenjskem priborile tako sijajne zmage, so si jih kljub vsemu, kar smo povedali priborile le s skrajnimi napori in brezmejno požrtvovalnostjo.

Borci VII. Korpuse so nam pokazali, kakšnih akcij je že sposobno naše orožje v roki borbenega požrtvovalnega vojaka Narodno osvobodilne vojske. Njihovi uspehi naj nam bodo pred očmi, kadar si postavljamo naloge, nam naj bodo vzgled, ki nas bo vabil k posnemanju.

Črtomir

Živala

JULI 1944

NOV

J U G O S L O V I J A ,

KI UČUJE

NEKERO - FAŠISTIČNE OSVAJALCE !

VOJAŠKI IN POLIT. PREGLED.

Zunanja in notranja situacija.

Vojaški pregled: 6. junija so se zavezniki izkrkali v severni Franciji. S tem se je pričela invazija, katero so že toliko časa pričakovali vsi svobodoljubni narodi. Izkrcaanje se je izvršilo med Cherbourgom in Le Havrom kakor tudi v odseku Calais - Dunkirchen. Zavezniki so pri teh operacijah uporabili najnovejše orožje, ogromno število ladij vseh vrst za prevažanje in izkrcavanje ter vojnih ladij, ki so spremljale te velikanske konvoje do Atlantske obale. V operacijah je sodelovalo tudi ogromno število letalstva in ostalega orožja. Preden se je izkrcavanje začelo, je svoje delo opravilo letalstvo, ki je kmalu po polnoči začelo strahovito napadati obalne sektorje, kjer se je izvršilo izkrcavanje. Še ponoči so bili izpuščeni močni oddelki padalcev, katere so pripeljala posebna transportna jadralna letala. Padalci so takoj zasedli važna železniška križišča, železniške proge in tudi nekaj letališč v zaledju. Uspešno bombardiranje ter akcija padalskih trup, ki so preprečile eventualno premikanje in pojačanje sovražnika, so dali pogoje za uspešno izkrcaanje prvih zavezniških oddelkov v prvih jutranjih urah. Po zadnjih vesteh so zavezniki po utrditvi svojih mostišč prešli v napad proti važnim oporiščem in pristaniščem ob obali in napredujejo dalje v notranjost Francije.

To je začetna faza invazijskih bojev. Zavezniki so dali opozorilo norveškim, danskim, belgijskim in nizozenskim ribičem, naj se naslednjih 7 dni unaknejo, da ne bodo postali žrtev zavezniških operacij. To in veliko premikanje zavezniškega brodcvja ob Atlantski obali, ob obali južne Francije in severne Italije kaže, da bo temu prvemu izkrcaanju sledila še veriga iz-

krcavanj na vseh koncih Evrope. Nemški listi danes pišejo: "invazija - naša znaga", ter "napočil je dan, zaradi katerega smo zavestno nastopili navzdolno pot te vojne z vsem njenim ponižanjem". Prava zmešnjava! Na eni strani daje Göbels nemškemu ljudstvu poslednje injekcije za moralo, ki je večinoma zamrla na širokih poljanah vzhodne fronte ali pa je pokopana v razvalinah nemških mest, na drugi strani pa pripravljaja nemški narod na nadaljnje dogodke - udarce, ki bodo začeli drobiti armado nemških Fricov.

V Italiji zavezniki naglo napredujejo za Nemci, ki se v paničnem begu umikajo. Po prodoru Gustavove in Hitlerjeve linije so se združile zavezniške čete glavne fronte in mostišča pri Anziu. Sledil je napad na Rim. Nemci so pod nočnim pritiskom zavezniških oddelkov in, ker je že grozila obkolitev, panično zapustili Rim. V njem so pustili polna skladišča materiala in 8000 ranjencev. To kaže s kakšno naglico so se Nemci umaknili iz Rima. Po zavzetju Rima zavezniška armada prodira naprej proti severni Italiji.

Na vzhodni fronti vlada še vedno zatišje, razen na odseku pri Jasiju, kjer Nemci poizkušajo z napadi izboljšati svoje položaje. Posrečilo se jim je namreč nekaj pridobiti na terenu, toda Rusi so jih s protinapadom zopet pognali nazaj. Iz priprav na vzhodni fronti, ki so dokončane, je pričakovati v kratkem veliko ofenzivo Rdeče armade. Mogoče se bo začela ravno za obletnico napada Nemčije na Sovjetsko Zvezo.

Letalstvo nadaljuje svoje ofenzive na evropski kontinent. Vendar so se z začetkom invazije osredotočili napadi predvsem na Atlantsko obalo. Le v jugovzhodni Evropi in Italiji so na dnevnem redu napadi na železniška križišča, promet, na pristaniške naprave in industrijo. V Jugoslaviji je bil napaden Zagreb, Beograd, Biháč, Niš, ladje ob dalmatinski obali in koncentracije nemških čet.

V Jugoslaviji so Nemci začeli novo ofenzivo

na naše osvobojeno ozemlje v Bosni. Ofenzivo vrše tudi iz Livnega in Banje. Te operacije podpira nemško letalstvo. S ciljem, da uničijo naš Vrhovni štab, so Nemci spustili na področju Drvarov štabilne padalce. Naša vojska jih je takoj polovico potila, uničila, ostale pa pregnala v nadaljnji borbi. Na Hrvaški so naše edinice ob hudih borbah odbile Nemce in ustaše, ki so poizkušali vdreti na naš osvobojeni teritorij Hrvatskega Zagorja. Zavezniško letalstvo je z bombardiranjem in obstreljevanjem nemških kolon pomagalo pri operacijah naše vojske.

Uspešne borbe se razvijajo v Sloveniji, kjer naša vojska vrši ofenzivne borbe na področju Ljubljana - Novo mesto. Po zavzetju sovražnih postojank Žužemberk, Trebnje itd. čistijo naše edinice še ostalo ozemlje od razkropljenega sovražnika.

Posebno uspešne borbe so se vršile na Primorskem, kjer so bile likvidirane 4 sovražne postojanke. S tem so okupator in njegovi švabobranski pomagači doživeli na Primorskem enega največjih udarcev od vsega početka osvobodilne borbe. Pri teh akcijah je bilo ubitih ali ujetih preko 100 sovražnikov. Zaplenjeno je bilo tudi vse orožje, ki se je nahajalo v postojankah med drugim tudi 2 protitankovski puški.

Na Štajerskem se vršijo lokalne borbe z nemškimi patrolami. Nemci imajo v vseh spopadih izgube v ljudeh in materialu.

Na Gorenjskem so Švabi zadnje čase še prav posebno občutili udarce naše vojske. V sami okolici Blede so bile likvidirane kar 4 sovražne postojanke. Nemci so bili ujeti ali pobiti. Orožje pa je bilo zaplenjeno. Nadalje je bilo uničenih več sovražnih patrol. Ena v bližini Tržiča. Borbe so se vršile tudi na področju Kranj - Kranj in v okolici Skofje Loke. Iztirjenih je bilo zopet več vlakov. Premet je stal dalj časa.

Tako naša vojska povsod zadaja vedno večje udar-

ce okupatorju in švabobranskim bandam. Tudi na Gorenjskem so se začeli vrstiti ti udarci drug za drugim. Začele so padati postojanka za postojanko. V bodoče bodo ti udarci še krepkejši. Postojanke Gorje, Koritno, Ribno itd. niso zadnje. Ekrazit je pripravljen tudi za druge, katere bodo premagane ob jurišu naših borcev, ki hočejo čimprej dokončati borbo in pregnati sovražnika iz naše zemlje.

Politični pregled: V Londonu se je vršil slovanski kongres, ki so se ga udeležili predstavniki vseh slovanskih narodov in več Anglezov, ki so bili gostje. Kongres je vodil Slovenec dr. Boris Furlan. V svojem nagovoru je dr. Furlan pozdravil vse prisotne ter poudaril tesno povezanost vseh Slovanov proti skupnemu sovražniku.

Na kongresu so govorili vsi zastopniki slovanskih narodov. Vsi so poudarjali, da je nemški imperializem največji sovražnik vseh Slovanov, da je sedaj prilika, da ga enkrat za vselej uničimo.

Na kongresu je govoril tudi Anglež Wakon. S kongresa so bile poslane pozdravne brzojavke g. Churchilliu, maršalu Stalinu, g. Rooseveltu, maršalu Titu in vseslovanskim odboru v Moskvi, Ameriki in Kanadi.

S kongresa je bil poslan vsem slovanskim narodom apel, v katerem predstavniki na kongresu pozivajo slovanske narode, da ojačajo borbo proti svojemu največjemu sovražniku v zavesti, da zmaga ni več daleč.

Pred nedavnim je dal v angleškem parlamentu g. Churchill pregled angleške zunanje politike. Povedal je, da je cilj angleške zunanje politike čimprej končati vojno in zmagati. Nato je govoril o odnošajih angleške vlade z različni ev-

ŽIVELI NAŠI ZAVEZNIKI: ANGLIJA, SOVJETSKA
ZVEZA IN AMERIKA!

ropskimi državami.

V govoru se je dotaknil tudi Jugoslavije. Rekel je, da je položaj v njej boljši kot je bil. Velik pomen je dal ostavki Purićeve begunske vlade. V zvezi z novo vlado, ki jo je sestavil bivši hrvatski ban dr. Šubašić in ki ima namen združiti vse boreče se skupine v Jugoslaviji. O Mihajloviću je rekel, da je danes vsakomur jasno, da se bori na strani okupatorja proti narodno - osvobodilni vojski, ta pa da je edina skupina v Jugoslaviji, ki se bori za svobodo jugoslovanskih narodov. Nadalje je povedal, da je sprejel generala Velebita, šefa vojne misijemaršala Tita. Z generalom Velebitom so se dogovorili glede preskrbe narodno osvobodilne vojske z orožjem in drugim materialom ter da maršal Tito pošlje v London še svojega poslanika, kot ga ima že v Glavnem stanu generala Wilsona v Alžiru. Končno je dodal, da je namen angleške vlade zediniti vse jugoslovanske demokratske sile pod vodstvom maršala Tita za ustanovitev zedinjene in svobodne Jugoslavije.

V Bolgariji je podala ostavko germanofilska Božilovljeva vlada. Vzrok ostavke je v močni notranji opoziciji proti vladni germanofilski politiki. Novo vlado, ki jo bo, kakor se zve, verjetno sestavil fašistično usmerjeni politik Christo Halko, ki bo gotovo nadaljeval vojno na nemški strani. To bo brez nadaljnega še bolj zaostri položaj v Bolgariji, ker goji večina bolgarskega naroda simpatije do Sovjetske Rusije, ki stoji ne daleč od bolgarskih mej, in ki bo začela v kratkem novo veliko ofenzivo.

V kratkem se bodo v Ameriki zbrali na povabilo ameriškega zunanjega ministra Hulla predstavniki Anglije, Sovjetske Zveze in Kitajske, da bodo razpravljali glede bodoče svetovne organizacije za ohranitev miru.

Ob priliki sestave nove begunske vlade je kralj Peter poslal poziv vsem jugoslovanskim narodom, da naj se zedinijo v vrstah NOV v skup-

ni borbi proti okupatorju. Tako je dobila naša NOV priznanje in postala edini vojaški faktor v Jugoslaviji. Minajlovića so pa s tem njegovilastni bivši gospodarji priznali za izdajalca. Tako danes nima drugega izhoda, kot da pričaka s Hitlerjem svoj žalostni konec in zaslužen plačilo.

21. maja sta pretekli 2 leti, kar je padel v Ljubljani od krogle fašistov Tone Tomšič, organizacijski sekretar Centralnega komiteta Komunistične Partije Slovenije in eden izmed najvidnejših in najpožrtvovalnejših oseb v osvobodilnem pokretu slovenskega naroda.

Radi svojega neuklonljivega dela in borbe za pravice slovenskega ljudstva je bil preganjan že v Jugoslaviji. A on ni kljub temu nikoli klonil. Svoje delo je odločno nadaljeval in ga še podvojil ob času okupacije in podjarmljenja slovenskega naroda po fašističnih osvajalcih. Sredi njegovega velikega dela ga je ugrabila fašistična svojat in ga umorila s ciljem, da s tem uniči Komunistično Partijo Slovenije, ki je avantgarda slovenskega narodno osvobodilnega gibanja.

Toda njegov duh živi še naprej in vzpodbuja vse poštene in zavedne Slovence, ki vodijo neizprosno borbo proti zunanjim in notranjim sovražnikom. Uničeni bodo oni, ki so hoteli iztrebiti naš narod, in oni, ki so hoteli streti pest slovenskega ljudstva.

Ljubo

OP JE ZDRUŽILA VSE POZITIVNE SILE
SLOVENSKEGA NARODA V
BORBI PROTI OKUPATORJEM IN NJIHOVIM POMAGAČEM !

MOSKVA! SRCE RUSIJE,

GLAVNO MESTO REPUBLIKE, KOLIKO GNEVA, STRASTI
IN PONOSA JE NA TVOJEM DIVNEM LICU. NA TEBE ZRE
VSE ČLOVEŠTVO. TI SI POVELJNIŠKO MESTO

OSVOBODILNE VOJNE
MOSKVA - TO JE STALIN
MOSKVA - TO JE RDEČA ARMADA
MOSKVA - TO JE SEN,

KI GA UMIRAJOČ SANJA HRABRI BOREC NA OBRONKIH
KARPATOV. Z MOSKVO SE PRISEGA IN MOSKVI SE ODGO-
VARJA. MOSKVA VE VSE. ONA NE PRAZNUJE. ONA JE
VELIKA KOVAČNICA, ONA VE, DA SO PRED NAMI BITKE
IN ŽRTVE. ALI TO BODO POSLEDNJE BITKE, POSLED-
NJE ŽRTVE. POSLUŠAJTE! DALEČ NA JUGU, NAD MOL-
DAVSKIMI VINOGRADI, NAD BUKOVINSKIMI PLANINAMI
IN GOZDOVI GRMI POMLADANSKO GRMENJE. PRIHAJA

POMLAD ZMAGE IN SVITANJE

NOVEGA DNE

OBŽARJA LICE LJUBLJENE MOSKVE.

Ilja Ehrenburg

BILI SMO MED NARODOM

Tovariši so kar sami hodili k meni. "No, miting bi pa lahko zopet enkrat priredili. Saj imamo tudi narodu kaj povedati. Vojaških akcij smo precej naredili in to uspešnih. Pa zaplesali in razveselili bi se tudi radi. Prav tako ljudstvo."

Ves čas sem že mislil na to. Nastopale so tež koče v vsakdanjem razhodu in praskah, ki smo jih dnevno imeli s Švabi in domobranci. Toda vseeno - miting moramo pripraviti in ga prirediti. Za nas ne sme biti nobenih ovir. Pa smo stopili sku paj, se pomenili in odločili.

Lepo majsko jutro je bilo, ko smo korakali po cesti proti Sv. Lenartu. Na čelu zastava in harmonika. Krasen je bil pogled na čete naše slovenske vojske, ki je korakala skozi slovenske vasi. Kar dva bataljona nas je bilo.

Iz vseh grl je odmevala partizanska in narodna pesem. Tovariši so vriskali. Od hriba do hriba je mogočno odmeval partizanski glas. Ljudstvo je stalo pred hišami, strmelo, ker že zlepa ni videlo toliko svoje vojske in nas navdušeno pozdravljalo. "Še zapojte, fantje, in zavriskajte - tako lepo je!", je dejalo neko dekle in nas vse nasmejano bodrilo.

Pri Sv. Lenartu je pritrkavalo. Maša se je bila že pričela. Zamudniki so še hiteli od vseh strani. Slišal sem že glas orgel in petje. "Bataljona - stoj!" Tom-tom. "Bataljona - na levo!" Tovariš Savo poveljuje odločno in s poudarkom. V dvoredih stojimo oko-

li cerkve. Zastava ponosno vihra. V nas je ponos in veselje.

Cerkev je polna ljudi. Mlado in staro, moške in žene, dekleta in otroci, vse je tu, ves narod, se mi zdi.

Zvonovi pritrkavajo. Iz cerkve vro ljudje. Opazujem. Dekletom žane oči, moške in žene iščejo svoje sinove, otroci pa skačejo okoli naših mitraljezov in jih božajo. Povsod vlada veselje in živahnost, občuti se napeto pričakovanje nečesa lepega in novega. "Mirno!" Iz ust naših pevcev zaori naša himna "Naprej zastava slave!" Ljudje zadržujejo dih in z obrazov jim berem svečanost trenutka. Zastava plapolala visoko.

Najprej nekoliko besedi v pozdrav in pojasnilo. Naš spored je pester. Točka se vrsti za točko, beseda pada za besedo in kuje in pribija. Komaj je naša "Hej brigade..." izzvenela, že je tov. Ljubo še bolj povzdignil borbeni duh in vzdusje s svojim govorom o naši borbi, o Osvobodilni fronti slovenskega naroda in o pogledih v bodočnost. Kratko in jasno - to je bila njegova vodilna misel. "Večerni zvon" je ljudi počasi vrnil iz boja in jih predal Prešernovi "Zdravljici". "Kje so tiste stezice" je zopet pokazala, da je naša borba povezana z narodom, njegovimi čustvi in njegove pesnijo. Tov. Žiger se je spomnil dragocenih žrtev, ki jih je dal naš narod. Da smo pokazali, kako spoštujemo te padle junake smo zapeli pesem "Živkotu v spomin". Pesem se je rodila v teh hribih okoli sv. Lenarta in nobeno oko ni ostalo suho. Posebej smo se spomnili komandanta Tomaža s črtico "Tomažu". Tov. Kekec je izrazil naše misli in spoštovanje, ki ga gojimo do tega padlega borca; ki ga ne bomo nikoli pozabili. "Pesem mladine" je bila izraz naše volje in borbe. Zlasti pa smo oživeli ob reportaži "Fantje - zbrojevko imamo!", ki je opisala in pokazala našo uspešno borbo, ki smo jo imeli pred nedavnim s Švabi. Da bi ne pozabili na kmete, ki so bili v veliki

večini med poslušalci, smo zapeli njihovo pesen "Abrusino kosec". Tisto pa smeli pozabiti pove-
dati, da imamo tudi pri nas kulturo, pesnike in
pisatelje. Zato smo recitirali pesen "Privlčenje
- boj.", ki jo je spisal tovariš Dobravski. To-
varis je moral proč ljudi, ki so ga nagradili z
grohovitimi ploskanjem. S pesnijo "Slovenci kre-
meniti" smo zaključila naš program.

Ker pa naveda in zlasti našina zahteva raz-
veščila, smo vse povadila na in daljevanje mitin-
ga in sicer zvečer v dvorani.

Visoko je veter nosil zastavo in čoleč je od-
nevala naša pesen, ko smo se vračali.

Tesko smo čakali večera. Naše tovarisice
so car sile dvorano in pripravile vse po-
trebno. Pevci so izveščili nekaj nered-
nih, igralci so pripravili "Kospeč mis-
jani", naši novini pa so pokazali za "Zlatavo
prizore, ki so zastavo se povečali. Zlasti so se
curez in naši pevci, ki so dali za svoje pesi
tudi primerno nagradjeni. Dvorana je bila nabi-
to polna. Naš spored, ki tudi v ravniki in de-
nelino preskrbljene pijače je k splošnemu raz-
polozenju še pripomoglo. Nabava se je razvijala
preprosto, pristržno in domče.

"Kdaj zopet pridete, fantje?" nas je z vseh
strani sprševalo naše ljudstvo in se tesko po-
slavljalo od nas, od svoje vojske.

št. ne
1. 3. t.

V B O J I

Gruda zorana,
v krvi trpeča,
sovragu preteča
kot sila neugnana
kliče nas v b o j.

Oče mrtev,
mati pregnana,
sestra zaklana,
bratova žrtev
kliče nas v b o j.

Nešteto zločinov,
krikov, solza,
žrtev, gorja
slovenskih domov
kliče nas v b o j.

Lotrič J.-
Jonkl

Pravkar smo prejeli pošto, da gredo švabobranci na Križno goro. Kar vrglo nas je kvišku. Skoro tekli smo po bregu navzgor. Bilo nas je 17 z dvema mitraljezoma. Težko smo sopli, a nihče ni odnehal. V slehernem je gorela misel: "Da nam le ne uidejo!" Za bližnjim robom se že vidi cerkva na Križni gori. Previdno se bližamo. Pod vrhom stoje postave. Terenci so. Po kratkem posvetu krenemo naprej. Že smo čez grenen in se spuščamo navzdol. "V strelce in puške na gotovs!", pride komanda. V široki črti rijemo skozi grmovje. Tedaj pade nekobiko niže strel iz pištole. Vsi obstanemo. Napetost narašča. Nihče se ne gane. "Naprej!" Zopet rijemo dalje. Nekoliko niže se nam pridružijo trije tovariši VDV. Bili so na izvidnici. Belih izdajalcev ni nikjer.

Spuščamo se niže in niže. Oči iščemo med drev

jem, usesa love vsak šum. Med redkim drevjem se pokaže čisto v bližini škofja Loka. "Tako daleč smo že!", se začudim. Iz vojašnice se čuje petje Švabov. Zadirčno se derejo svoje enolične pesmi. "Le dajte!", si mislimo, "vas bo kmalu minilo!" Sedaj smo na zadnjem robu. Naprej ne moremo. Razdelimo se v dve grupi in krenemo na desno. Prva grupa gre nekoliko više od nas. Po nekaj sto metrih zagledamo pod nami cesto. Belih nikjer. Tedaj nam je dovolj. "Da cesto!", pade povelje. Se dobrih petdeset metrov, pa smo spodaj. Naredimo nekaj korakov, tedaj pa nenadoma: po - po - pek - pek! Dum-dumke se raziete med drevjem. V trenutku smo v zaklonih. Domožgalci so čepeli za cesto v zasedi in nas prvi opazili - za drobec sekunde zavladala tišina - v naslednjem trenutku se utrga vihar. Vsi hkrati smo užgali. Mitraljez pred mano se krohota, rjove. Z gromkimi klici dajemo duška divjemu veselju: "Iz dajalci! Korilci! Domožgalci! Gestapovski hlapci! Ven iz lukenj, če upate!" Precej bi dal, da bi videl njihove obraze. Prenehali so s streljanjem in menda preišljevali resničnost naših besedi.

Tedaj se oglasi breča z desne: "Trrr - tatata - tatatata!" To so naši: sedaj jih imamo v križnem ognju. Razigamo kar gre iz cevi. "Bataljon - juriš!" zavpije naš vodnik Civko. "Huraaa!" Belčki drve na vrat na nos po grapi navzdol. Padajo, se ko-

talijo, drug drugemu so na poti. kot bi mignil, se zgubijo med drevjem. Menadoma šine raketa v nebo! Ob belem dnevu! Ura je bila 11. Zopet so ga polomili. Dim nam je izdal njinov položaj. Še

bolj nabijamo v tisto mesto. Čez nekaj minut so vrgli še eno, nato so utihnili. Gledamo, čakamo, nič več se ne gane.

Tedaj priteče kurir: "Na drugi strani so, pred hišami!" Kar nam noge in pljuča dopuščajo, se poženemo na sosednji grič. Kes se jih je nekaj zbralo, kakih 400 metrov od nas, pred neko hišo. Civko popade mitraljez, vatane iz kritja in ne meneč se za ogenj iz brzostrelke, ki ga pošilja skrit belogardist z boka, užge. Brrr - tatata - tata! kakor snopje popadajo po tleh. Se nekoli-kokrat dobro pomerimo. Pobenega več ni videti.

Tedaj javi izvidnica: "Oklopnjak iz Loke!" Ma lo, še malo postojimo in gledamo, nato se pomaknemo nazaj za greben. "Zbor!" Binče ne manjka. Binče ni ranjen. Bili smo veseli in razigrani. Saj smo jih dobro nažgali. Bilo jih je najmanj petdeset. Trikrat več od nas. Prepevajoč smo odšli. Sedaj mi pojemo. Švabi v Loki so utihnili. Čez dolgo časa se oglasi za nami mitraljez. "Oklopnjak strelja tja v tri dni!", se je zasmel neki tovariš.

Drugi dan smo zvedeli, da jih je trinajst padlo in še več je bilo ranjenih. To je bila morala! Še bolj so se pa veselili ljudje - najboljši znak, kako sodi narod o izdajalcih.

Drago

Ves znojen prihiti nazaj v taborišče tovariš, ki je bil namenjen v dolino ter zašepče tov. komandirju nekaj na uho. Vsi prisluhnemo, kaj bo sedaj. Zbor! Tovariši veselih obrazov konaj čakajo na pričakovano povelje. Gremo!

Sonce se nagiba k zatonu, lahne meglice plavajo po nebu. Diven je pogled v dolino, kamor smo namenjeni.

Po desetih minutah nagle hoje zagledamo razveseljav prizer- tovariše partizane in ne malo - vse črno jih je med drevjem. Brigada! Tovariši odločnih obrazov nam stopijo nasproti.

Zdravo! Zdravo! se čuje od vseh strani. Počasi krenemo dalje na planoto, do komandantov. Ogledujejo okupatorske postojanke, ki se bodo nočoj zrušile pod trdo roko pravice - naše partizanske vojske.

Za nami prihajajo nepretrgane vrste tovarišev, ni jih malo. Čakamo večera, da se ob mraku napotimo dalje. Tišina je povsod. Vsakdo je zatopljen v svoje misli, le komandanti mislijo za vse. Dajejo zadnja povelja. Vse gre kakor stroj. Krenemo proti dolini. Dolga, nepregledna vrsta se vije kakor kača po strni poti. Dolina nam je z vsakim korakom bliže. Ze se sliši šumenje Save, ki vali izpod Triglava svoje zelenodre valove. Ze smo preko mostu onkraj Save in tiho stopamo naprej proti cilju.

Lahne meglice se dvigajo in skušajo zakriti zlato zarjo, ki se vije okrog Triglava. Jek ptice, ki jo motijo naši koraki, se tajinstveno razlega v noč. Zvezde utripajo, še luna s svojim

oledim sijen nas hoče videti. Likjer žive duše. Zdi se, kakor bi dolina vsa i zurnla. Prvi so že v vasi, ki je se zdavnaj za- varovana z našimi nasadami. Iri postojanki smo. Tovariši brez povelja izvršujejo svoje delo. Se- le sedaj nas je okupator opazil. Zvižgaje pri- leti zračna mina, ki pa zgreši svoj cilj. To je uvod.

Kakor orkan se oglase naše strojnice, pa že jih preglasi težak, zamelkel pok. Stavba, ki je služila okupatorju, se zruši. Ognjeni zubiji si utirajo pot med ruševinami. Tu je delo končano. Gorenjska je v tej vojni prvič doživela tak na- pad. Pevsoč poka, grmi, gori! Trda zgradba oku- patorjeve oblasti se ruši. Kaketa! Še sni! Po- meč! Nihče vam ne more pomagati. Kamor pade par- tizanska pest, je delo temeljito opravljeno. Od- hod!

Krenemo nazaj v planine. Ne bo pa dolgo, ko se vrnemo in zrušimo še te kar je ostalo in služi okupatorju in njegovim hlapcem. Vrnili se bomo in pregnali okupatorja daleč čez meje naše slo- venske domovine!

Visoke v planini se ozremo. Veseli smo, če- prav moramo nazaj. Mi se svedamo, da smo svo- bodni. Visoke v gorah se se izkristalizirale na- še duše, napolnila sva s svobodnim duhom in na- dan, ki ni več daleč, pridemo zopet - za vedno! Priborili si bomo tisto, kar so nam drugi pro- dajali: d o m o v i n o, j u g o s l a v i j o , s v o b o d e !

Ciril

2. transp. karaula

PO BORBI

Molčiči gozd. V ozadju dim vasi goreče, kupi razvalin. Zasopla vsa, od boja še razgreta, stoji na robu gozda mala četa.

Oči zারেče upirajo se v oblak,
ki dviga tam za drevjem se težak.
Še jim zveni v ušesih mitraljeza jek.
Kako so Švabi se spustili v tek!
Kako hvaležni so bili ljudje.
Vse, prav vse znosili so pred nje.

In sredi petja, pesmi razigrane,
zapel je mitraljez med partizane.
Tu padel Janko je zadet,
tam se naslonil Ivan je na zid.
Najprej obstal je vsak, ko da bi bil pribit.
Kato kakor en mož se zgane četa,
zastonj bila je Judeža nakana kleta,
zaman pokazal Švabom pot je v vas.
"Napreji!", se čuje komandirja krepki glas.
"Napreji do zmage - ali v smrt,
sovrag naj bo pobit in strti!"
In v gromu pušk se že pod noč
razpočil švabski je obroč.

Zdaj tiho je okoli njih,
le vetra čutiš lahni dih.
Stoje postave kakor vkopane,
ne gozd ne partizan se več ne gane.
V krvavo zarjo gledajo oči,
v stran ono, kjer tovariš mirno spi,
ki padel je za dom, za zemljo sveto.
Prisegla četa vsa mu je osveto.

Molčeči gozd. Nebo žari,
le listje rahlo še šumi
in klic se čuje izpod oblaka:
naznanja vrana smrt junaka.

Drago

Propustnice padajo

Pomladno sonce pripeka. Tiho je vse. Vsakdo opravlja svoje delo. Le šelest listja, ki ga giblje rahla sapica, in ptičje petje moti tišino.

Visoko na nebu se pojavi letalo. Vsi strme v nebo. Nekdo že zavpije, da je zavezniško, kar se usuje iz letala drobna toča, bele pike. "Letaki so", pravi nekdo, ki letalo opazuje z daljnogledom. Nadovednost pozene vse tovariše na lov za njimi. Kmalu se vrnejo s prvimi letaki.

"Partizani, novomobiliziranci, vrnite se!"

Nasmejani obrazi tovarišev dovolj jasno povedo, kaj mislijo. Sedaj se vrniti! Sedaj, ko smo tik pred zmago! Ne, Slovenci nismo več narod slepcev, ki bi drugim služil. Postali smo narod, ki si spuško v roki piše svojo zgodovino med narodi v boju za svobodo. Mi smo narod, prekaljen v nedolžni krvi svojih bratov. V triletni borbi smo dokazali, da se znamo boriti za svoje pravice. O F je prebudila v nas narodno zavest in z njo bomo šli do konca, da nas popelje v svobodno Slovenijo.

Metode okupatorja poznamo predobro. Škoda je za nas, slovenske partizane, tiskati letake, ki se zanje ne zmenimo. Za nas ni poti nazaj! Naša pot je pot naprej, ki se nanjo načrtali heroji slovenskega naroda! Ni več daleč čas, ko se bomo brez teh letakov vrnili domov in posedli vse tisto, kar nam sedaj še brani okupator. Brez "propustnic" nam bo prosta pot v novo življenje v demokratični, federativni Jugoslaviji!

Ciril, 2. transp. karaula.

ki mekaj 3 žčime ja щ рущиме ю 2. lekcija

Podajamo še nekaj pravil za izgovorjavo. Kakor že v prvi lekciji omenjeno, je treba paziti na mehčanje. Poudariti moramo tudi, da je rusko naglašanje tako močno, da ostali nenaglašeni zlogi skoraj izgube svojo pravo veljavo.

Važno pravilo izgovorjave je tkzv. "akanje".

o Vsak nenaglašeni -o- se izgovarja kot -a- še stoji pred naglasom:

хорошо она коза нога
harašo (dobro), aná, kazá, nagá

Za naglasom se ta nenaglašeni -o- izgovarja kot polglasnik v slovenski besedi steber (stebər):

доктор лорд композитор
dóktər, górd (mesto), kámpozítər (komponist)

Na koncu je zopet -a-:

гatóва холодно пивó
gatóva, hóládna (hladno), píva

Nenaglašena -e- in -я- se izgovarjata večinoma kot -i- (-ji-):

e, я зрѐ злато́рск река́
zjdró (zrno), pjit' igórsk (mesto), r'iká

Ta pojav se imenuje "ikanje".

в -v- se nikoli ne izgovarja dvoglasniško kot v slovenski besedi rov (rou), bil (biu). Pred nezvenečim soglasnikom ali na koncu besede zveni kot -f-:

Растóв залѝв а́втомор
Rastóv (mesto), zal'íf, áftər

Pred zvenečimi soglasniki pa se izgovarja kot čisti -v-:

Барисовна прáвда
Barís vna (ime), právda

Л

-L- se pred soglasniki, trdimi samoglasniki in na koncu besede izgovarja trdo, nekako tako kot v belokranjščini v besedi vol(voš):

говори́л люби́ть бу́лка
gavar'íl, ľavít'(loviti), búľka(žemlja)

pred -i- in -e- pa se izgovarja mehko:

лу́на поли́тика, ко́лено ле́с
l'úna, pal'ít'ika, kal'éna, l'es(gozd)

Beri naslednje besede in pazi na naglas: гора́, вода́, корова́ (krava), голова́ (glava), борода́ (brada), Новгоро́д (mesto), пло́хо (slabo), темно́, автомоби́ль, весёлы́й (vesel), колесо́ (kolo).

/ I pravilno se bere: gará, vadá, karóva, gaľuvá, baradá, novgarét, plóha, t'imnó, aftamabíl', vi-sjólj, kal'isó /

Х

Orka -h- se v tujih besedah nadomestuje z -g-:

геро́й Гитлер горизóнт
gerój(heroj), Gítler(nitler), garicónt

2. sklon pridevnikov in zaimkov ima končnico -ого, -а -с,о. Ta -g- v končnici se izgovarja -v-:

но́вого моего́ всего́
nóvava(novega), mojégo(mojega), vsivo(vsega)

Za zaključek še moderni ruski roman:

Роман

roman

Луна́, балкóн.

Luná, balkón.

Она́ и он.

uná i on.

Вдрук - супруг!

Vdruk - supruk!

Подлец! Конец!

Padl'éc!

kan'éc!

/vdruk = nepadoma, supruk = soprog/

marko

PARTIZAN

se smeje

PADEC

RIMA

kim osvobojen !
Zavezniški general
v avdijenci pri
papežu !!!

Kam bodo naši
"pobožni" Švabo -
branci sedaj vta -
knili svojo
protizavezniško
p r i s e g o ???

Orjondr

Belo - plava garda zatrjuje, da se Turjak
ne bo več ponovil.

Soglašamo, kajti v bodoče bomo z njim bolj
k o r e n i t o p o m e d l i !!

Orjondr

Zločinec pod
vislicami
ponuja življenje ali
svoji
sednikom...

dr. K a i n e r
pošilja
"propustnice"
gorenjskim
partizanom...

Črjondr

